

Sygn. akt I ACa 549/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Edyta Jefimko

Sędziowie: SA Przemysław Kurzawa

SO del. Małgorzata Dubinowicz-Motył (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Sylwia Andrasik

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi (...) i (...), Prokuratorowi Okręgowemu w B., Prezesowi Sądu Okręgowego w B., Prokuratorowi Rejonowemu w B., Rzecznikowi Praw Obywatelskich w W., Prezesowi Sądu Rejonowego w B., Komendantowi Komendy Miejskiej Policji w B., Dyrektorowi Aresztu Śledczego w B.

o zapłatę i nakazanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt II C 962/11

I. ***oddala apelację;***

II. ***nie obciąża M. G. kosztami postępowania apelacyjnego;***

III. ***przyznaje ze środków Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz adwokata W. G. kwotę 5940 zł (pięć tysięcy dziewięćset czterdzieści złotych) podwyższoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.***

Przemysław Kurzawa Edyta Jefimko Małgorzata Dubinowicz-Motył

Sygn. akt I ACa 549/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 26 maja 2011 roku powód M. G. wniósł o ustalenie kto jest odpowiedzialny za wyrządzoną powodowi szkodę i krzywdę w wyniku działań i zaniechań naruszających dobra osobiste powoda, w szczególności: zdrowie, mienie, godność, dobre imię, cześć, sferę życia prywatnego, szeroko rozumianej wolności od strachu, obawy i działania pod przymusem, spokoju psychicznego, naruszania praw i wolności powoda, w szczególności pozbawienia prawa do sądu i skutecznego środka odwoławczego, odmawiania prowadzenia zgłoszonego

zawiadomienia o przestępstwie na szkodę powoda. Wniósł o ustalenie czy winnymi wyrządzonych szkód jest Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra (...), Prokuratora (...), Prokuratora Krajowego w W., Prokuratora Okręgowego i Prokuratora Rejonowego w B., Rzecznika Praw Obywatelskich w W., Prezesa Sądu Okręgowego w B., Prezesa Sądu Rejonowego w B.. Powód wskazał, że w wyniku naruszeń doznał szkody majątkowej w wysokości 1500zł i szkody niemajątkowej w wysokości 80 000zł. Ponadto wniósł o ustalenie odpowiedzialności za szkody powstałe w przyszłości.

W piśmie procesowym wniesionym w dniu 6 marca 2012 r. powód sprecyzował, że pozwanym w niniejszej sprawie jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Rejonowego w B., Prezesa Sądu Okręgowego w B., Komendanta Komendy Miejskiej Policji w B., Dyrektora Aresztu Śledczego w B., Ministra (...), Kierownika Prokuratora Prokuratury Rejonowej B.-P., Kierownika Prokuratora Prokuratury Okręgowej w B., Prokuratora (...) i Rzecznika Praw Obywatelskich. Wniósł o ustalenie odpowiedzialności Skarbu Państwa za wyrządzone dotychczas szkody i ustalenie odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody przyszłe, zapewnienie powodowi ochrony prawnej jego praw i wolności, dóbr osobistych oraz naprawienie wyrządzonej mu szkody, zakazania dalszych naruszeń i publicznego przeproszenia oraz zapłaty odszkodowania i zadośćuczynienia. Powód wskazał, że naprawienie szkody i krzywdy może polegać na uchyleniu zapadłych orzeczeń, które zostały wydane w warunkach czynów bezprawnych.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 15 stycznia 2014 roku Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra (...), Prokuratora (...), Rzecznika Praw Obywatelskich, Prezesa Sądu Okręgowego w B., Prokuratora Okręgowego w B., Prezesa Sądu Rejonowego w B., Prokuratora Rejonowego B. - P., Komendanta Miejskiej Policji w B. i Dyrektora Aresztu Śledczego w B. wniósł o oddalenie powództwa w całości. W pierwszej kolejności pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia za okres przed 18 maja 2008 roku, a o hipotetycznej krzywdzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia powód wiedział już w czasie wystąpienia zdarzeń opisanych w pozwie. Ponadto pozwany podniósł, że powód nie wykazał w jakikolwiek sposób, aby doszło do bezprawnego działania pozwanych jednostek Skarbu Państwa wobec niego oraz że takie działania doprowadziły do powstania u niego szkody, jak również nie wykazał na czym ta szkoda miałaby polegać.

Na rozprawie w dniu 12 lutego 2014 roku powód poparł powództwo co do przeproszenia oraz wniósł o zasądzenie odszkodowania w kwocie 1500zł i zadośćuczynienia w kwocie 80 000zł za krzywdę odniesioną wskutek naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci godności, dobrego imienia, prawa do sądu oraz zdrowia. Wskazał również, że w kwocie zadośćuczynienia ma być również zawarta kwota odszkodowania za przewlekłość postępowania sądowego, prokuratorskiego i (...). Ponadto domagał się „wycofania dokumentów wadliwych czyli wadliwych wyroków czyli tych trzech wyroków”.

W piśmie procesowym wniesionym w dniu 13 lutego 2015 roku powód sprecyzował powództwo, domagając się:

1. nakazania Ministrowi (...) oraz Prokuratorowi (...), każdemu z osobna, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda poprzez wysłanie listami poleconymi skierowanymi bezpośrednio do powoda na jego adres pisemnych oświadczeń o następującej treści: „Minister (...)/Prokurator (...), działający w imieniu Skarbu Państwa przeprasza powoda M. G. za to, że nie udzielił mu żądanej pomocy, mimo, że w innych analogicznych sprawach takowa pomoc była przez niego udzielana. Przeprasza go za naruszenie jego konstytucyjnych uprawnień pozbawiając prawa do sądu, rzetelnego postępowania sądowego, skutecznego środka odwoławczego, prawa do wiążącego rozstrzygnięcia w sprawie z jaką się zwrócił dokonując dysproporcji w równym traktowaniu, czym naruszył dobra osobiste M. G. w szczególności jak godność, dobre imię, cześć, zdrowie i wolność. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie" oraz zasądzenia tytułem zadośćuczynienia od pozwanych Skarbu Państwa - Ministra (...) i Prokuratora (...) kwoty 9000zł solidarnie,

2. wezwania do udziału w sprawie w charakterze pozwanego J. M.;

3. nakazania Rzecznikowi Praw Obywatelskich, reprezentującemu Skarb Państwa oraz dopozwanemu J. M., każdemu z osobna, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda, poprzez wysłanie listami poleconymi, skierowanymi bezpośrednio do powoda na jego adres pisemnych oświadczeń o następującej treści:

„Rzecznik Praw Obywatelskich, działający w imieniu Skarbu Państwa/J. M., przeprasza powoda M. G. za to, że nie udzielił mu żądanej pomocy, mimo że w innych analogicznych sprawach takowej pomocy udzielał, przy tym zwlekając przez niemal 2 lata w udzieleniu odpowiedzi, potęgując jego cierpienia i frustracje. Przeprasza za pomawianie go o niewłaściwe postępowanie względem sądu i prokuratora, sugerując popełnienie przez niego czynów bezprawnych wyczerpujących znamiona przestępstwa mimo zaniechania sprawdzenia podstaw takiego osądu. Przeprasza go za naruszenie jego konstytucyjnych uprawnień, pozbawiając prawa do sądu, rzetelnego postępowania, skutecznego środka odwoławczego, prawa do wiążącego rozstrzygnięcia w sprawie z jaką się zwrócił, dokonując dysproporcji w równym traktowaniu, czym naruszył dobra osobiste M. G. w szczególności jego godność, dobre imię, cześć, zdrowie i wolność. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie” oraz zasądzenia od pozwanych Skarbu Państwa Rzecznika Praw Obywatelskich i J. M. (dopozwanego) kwoty 9000zł solidarnie;

4. wezwania do udziału w sprawie w charakterze pozwanego A. S.;

5. nakazania Prokuratorowi Okręgowemu w B., Prokuratorowi Rejonowemu w B., a także dopozwanemu A. S., każdemu z osobna, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda, poprzez wysłanie listami poleconymi, skierowanymi bezpośrednio do powoda na jego adres pisemnych oświadczeń o następującej treści:

„Prokurator Okręgowy w B., działający w imieniu Skarbu Państwa/ Prokurator Okręgowy w B., działający w imieniu Skarbu Państwa/A. S. przeprasza powoda M. G. za swoje bezprawne postępowanie zmierzające do pozbawienia Pana M. G. przysługujących mu uprawnień jak w szczególności prawo do sądu i rzetelnego postępowania przygotowawczego i sądowego, prowadzonego bez zbędnej zwłoki, czym naruszył jego dobra osobiste jak zdrowie godność osobistą, dobre imię. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie” oraz zasądzenia od pozwanych Prokuratora Rejonowego w B., działającego w imieniu Skarbu Państwa, Prokuratora Okręgowego w B., działającego w imieniu Skarbu Państwa i A. S. kwoty 9000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

6. wezwania do udziału w sprawie w charakterze pozwanych: E. R., J. D., W. W. i W. H.;

7. nakazania Prezesowi Sądu Rejonowego w B., Prezesowi Sądu Okręgowego w B., reprezentującym Skarb Państwa, a także dopozwanym E. R., J. D., W. W. oraz W. H., każdemu z osobna, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda, poprzez wysłanie listami poleconymi, skierowanymi bezpośrednio do powoda na jego adres pisemnych oświadczeń o następującej treści:

„Prezes Sądu Rejonowego w B., działający w imieniu Skarbu Państwa/ Prezes Sądu Okręgowego w B., działający w imieniu Skarbu Państwa/E. R./J. D./W. W./W. H. przeprasza powoda M. G. za swoje bezprawne postępowanie względem niego. Przeprasza również za naruszenie wielu jego podstawowych konstytucyjnych praw i wolności, składających się w szczególności na prawo do sądu i rzetelnego postępowania sądowego, prowadzonego bez zbędnej zwłoki, prawo do skutecznego środka zaskarżenia oraz prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia w sprawie. Tym samym przeprasza za naruszenie jego dóbr osobistych w szczególności w postaci godności osobistej, dobrego imienia, zdrowia, wolności, bezpieczeństwa osobistego, strefy życia prywatnego, imienia i nazwiska, wolności, swobody wypowiedzi. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie” oraz zasądzenia od pozwanych Prezesa Sądu Rejonowego w B., działającego w imieniu Skarbu Państwa, Prezesa Sądu Okręgowego w B., działającego w imieniu Skarbu Państwa, E. R., J. D., W. W. i W. H. kwoty 35 000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

8. nakazanie Prezesowi Sądu Rejonowego w B., reprezentującemu Skarb Państwa, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda, poprzez wykupienie emisji planszy reklamowej w stacji telewizyjnej (...) w czasie antenowym w godzinach od 18 do 20 w terminie 30 dni od rozstrzygnięcia sądowego, zawierającego oświadczenie o treści: „Prezes Sądu Rejonowego w B. przeprasza pana M. G. za bezprawne postępowanie SSR M. G. za to, że naruszyła wiele jego podstawowych konstytucyjnych praw i wolności w tym prawa do domniemania niewinności publicznie na antenie stacji telewizyjnej (...), ujawniając jego dane osobowe i fakt nieprawomocnego ukarania go przez Sąd Rejonowy w B. oraz dodatkowo komentując poprawność tego nieprawomocnego wyroku. Tym samym przeprasza za naruszenie jego dóbr osobistych w szczególności w postaci godności osobistej, dobrego imienia, zdrowia, strefy życia prywatnego, imienia i nazwiska. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie”

9. nakazanie Komendantowi Komendy Miejskiej Policji w B., reprezentującemu Skarb Państwa, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda, poprzez:

a. Wysłanie listem poleconym skierowanym bezpośrednio do powoda na jego adres pisemnych oświadczeń o następującej treści:

„Komendant Komendy Miejskiej Policji w B., działający w imieniu Skarbu Państwa, przeprasza Pana M. G. za bezprawne postępowanie zmierzające do pozbawienia Pana M. G. przysługujących mu uprawnień jak w szczególności prawo do sądu i rzetelnego postępowania przygotowawczego oraz sądowego bez zbędnej zwłoki. Czym naruszył jego dobro osobiste takie jak godność osobista powoda. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie”

b. wykupienie w lokalnej gazecie (...) w B. ogłoszenia w module nie mniejszym niż ¼ strony w piątkowym wydaniu w terminie 30 dni od zawartej ugody lub rozstrzygnięcia sądowego, ogłoszenia o następującej treści:

„Komendant Komendy Miejskiej Policji w B., działający w imieniu Skarbu Państwa, przeprasza Pana M. G. za bezprawne postępowanie Kierownika Posterunku Policji w B., że publicznie, na łamach lokalnej gazety stosował wobec niego przemoc psychiczną, zastraszając go wtargnięciem siłą do mieszkania, w którym zamieszkuje wraz z matką, czym naruszył dobra osobiste jak strefa prywatności, w tym poczucie bezpieczeństwa we własnym domu, miejscu zamieszkania, zdrowie, dobre imię i bezpieczeństwo osobiste oraz nietykalność mieszkania tak zwane naruszenie miru domowego. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego nie dojdzie” oraz zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Komendanta Komendy Miejskiej w B. kwoty 9000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

10. nakazania Dyrektorowi Aresztu Śledczego w B., reprezentującego Skarb Państwa, usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda, poprzez wysłanie listem poleconym skierowanym bezpośrednio do powoda na jego adres pisemnych oświadczeń o następującej treści: „Dyrektor Aresztu Śledczego w B., działający w imieniu Skarbu Państwa, przeprasza pana M. G. za to, że bezprawnie przedłużył pozbawienie jego wolności i za uwłaczające każdemu człowiekowi warunki w przeludnionej celi dla palących, potęgując jego cierpienia i frustracje oraz naruszając jego zdrowie i godność. Przeprasza go za naruszenie jego konstytucyjnych uprawnień pozbawiając prawa do sądu, rzetelnego postępowania sądowego, skutecznego środka odwoławczego, prawa do wiążącego rozstrzygnięcia w sprawie z jaką się zwrócił. Tym samym przeprasza za naruszenie dóbr osobistych: godności osobistej, zdrowia, prywatności i wolności M. G.. Jednocześnie pozwany zapewnia, że więcej do podobnych okoliczności ze strony pozwanego względem M. G. nie dojdzie” oraz zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Dyrektora Aresztu Śledczego w B. kwoty 9000zł, a także o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek o dopozwanie osób wskazanych przez powoda.

W piśmie procesowym z dnia 29 lipca 2015 roku powód wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w B. oraz pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w B. na rzecz powoda M. G. odszkodowania w wysokości 1600zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty, nakazanie pozwanym Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w B., Skarbowi Państwa -Prezesowi Sądu Rejonowego w B., Prokuratorowi Rejonowemu w B., Komendantowi Komendy Miejskiej Policji w B. wykreślenia powoda z wszelkich kartotek zawierających wykaz osób skazanych.

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie:

I. odrzucił pozew w zakresie żądania nakazania pozwanemu Skarbowi Państwa-Prokuratorowi Okręgowemu w B., Prokuratorowi Rejonowemu w B., Prezesowi Sądu Okręgowego w B., Prezesowi Sądu Rejonowego w B., Komendantowi Komendy Miejskiej Policji w B. wykreślenia powoda z wszelkich kartotek zawierających wykaz osób skazanych;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. przyznał adwokatowi W. G. kwotę 3960zł plus podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu oraz kwotę 62,97 zł tytułem zwrotu wydatków;

IV. nie obciążył powoda M. G. kosztami procesu;

V. nieuiszczone koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 10 lipca 2007 roku D. G. złożyła w Komisariacie Policji B. - B. ustne zawiadomienie o przestępstwie, polegającym na ukrywaniu zwłok B. G. przez P. G. i M. G..

Wyrokiem nakazowym z dnia 14 sierpnia 2007 roku, w sprawie XIV W 2738/07, Sąd Rejonowy Sąd Grodzki w B. uznał obwinionego M. G. za winnego tego, że jesienią 2006 roku w Morzu (...) otworzył urnę z prochami zmarłego 3 lipca 2006 roku ojca B. G., postępując w ten sposób wbrew przepisom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze szczątkami i zwłokami ludzkimi. W tym samym miejscu i czasie oraz okolicznościach rozsypał prochy ojca B. G. w Morzu (...), naruszając przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu chorych, tj. o czyn z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o cmentarzach i chowaniu chorych w zw. z § 8 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze szczątkami i zwłokami ludzkimi i za to, na podstawie tego przepisu, przy zastosowaniu art. 36 § 1 kw wymierzył obwinionemu karę nagany.

Zawiadomieniem z dnia 15 kwietnia 2008 roku w sprawie 2 Ds. 644/08 Prokuratura Rejonowa B. P. zawiadomiła M. G. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień służbowych przez sędziego Sądu Rejonowego w B. oraz sekretarza sądowego, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk.

Postanowieniem Sądu Rejonowego Sądu Grodzkiego w B. w dniu 20 maja 2008 roku M. G. został ukarany karą porządkową w wysokości 1000zł za użyczenie Sądowi. Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy w B. w sprawie IV Waz 46/08 utrzymał w mocy postanowienie Sądu Rejonowego Sądu Grodzkiego w B. z dnia 20 maja 2008 roku w przedmiocie ukarania M. G. karą porządkową.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2008 roku, w sprawie XIV W 2738/07, Sąd Rejonowy Sąd Grodzki w B. uznał obwinionego M. G. za winnego tego, że w bliżej nieustalonym czasie w okresie od 7 lipca 2006 roku do grudnia 2006 roku rozsypał prochy zmarłego ojca B. G. w Morzu (...), tj. o czyn z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu chorych w zw. z §24 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze szczątkami i zwłokami ludzkimi i za to, na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu chorych wymierzył mu karę grzywny w wysokości 1000zł. Postanowieniem z dnia 28 lipca 2008 roku Sąd Rejonowy Sąd Grodzki w B. sprostował oczywistą omyłkę pisarską w w/w wyroku w ten sposób, że

w miejsce błędnie wpisanego na stronie drugiej wyroku w wersji 2 paragrafu „24 ust 1” wpisać w wersji 2 prawidłowy paragraf, tj. „8 ust 1”. Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2008 roku Sąd Rejonowy w B. uchylił postanowienie z dnia 28 lipca 2008 roku w przedmiocie sprostowania oczywistej omyłki.

Wyrokiem z dnia 28 października 2008 roku, w sprawie IV Waz 128/08, Sąd Okręgowy w B. utrzymał w mocy powyższy wyrok Sądu Rejonowego Sądu Grodzkiego w B..

Postanowieniem z dnia 12 marca 2009 roku Sąd Rejonowy w B. zamienił M. G. karę porządkową grzywny w kwocie 1000zł na karę pozbawienia wolności w wymiarze 4 dni. Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2009 roku Sąd Okręgowy w B., w sprawie IV Kzw 221/09, utrzymał w mocy powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 marca 2009 roku.

Pismem z dnia 11 czerwca 2009 roku M. G. wniósł o odroczenie wykonania kary zastępczej aresztu ze względu na konieczność opieki nad matką i pracy w gospodarstwie rolnym. Pismem z dnia 1 lipca 2009 roku Sąd Rejonowy w B. wezwał M. G. do uiszczenia opłaty od wniosku o odroczenie wykonania kary w kwocie 80zł w terminie 7 dni, pod rygorem uznania wniosku za bezskuteczny. Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2009 roku Sąd Rejonowy w B. uznał za bezskuteczny wniosek M. G. o odroczenie wykonania kary.

W dniu 17 września 2009 roku wprowadzono wobec M. G. do wykonania zastępczą karę pozbawienia wolności do dnia 21 września 2009 roku. W okresie od 17 do 18 września 2009 roku powód przebywał w celi nr (...) o powierzchni 24,77 m⁽²⁾, zaś od dnia 18 do 21 września 2009 roku w celi nr (...) o powierzchni 21,70 m⁽²⁾ Aresztu Śledczego w B..

Pismem z dnia 20 listopada 2008 roku M. G. zwrócił się do Rzecznika Praw Obywatelskich o wniesienie kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 28 października 2008 roku o sygn. akt IV Waz 128/08. W dniu 5 stycznia 2009 roku, a następnie w dniu 8 maja 2009 roku, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciło się do Sądu Rejonowego w B. o nadesłanie akt sądowych. Pismem z dnia 1 czerwca 2010 roku Rzecznik Praw Obywatelskich odmówił M. G. wniesienia kasacji od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w B..

W okresie od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku funkcjonariusze Posterunku Policji w B. przeprowadzili 12 interwencji przy ul. (...) zgłaszanych przez M. G. i jego matkę P. G. dotyczących awantur sąsiedzkich, nieprawidłowo zaparkowanego motoroweru przez sąsiada, bezprawnego wejścia do mieszkania i wejścia nieznanymi osobami na teren posesji.

Postanowieniem z dnia 28 września 2009 r., w sprawie 3 Ds. 878/09, Komenda Miejska Policji w B. umorzyła dochodzenie w sprawie:

1. gróźb karalnych kierowanych pod adresem M. G. w okresie od grudnia 2008 r. do 14 kwietnia 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., które wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, iż mogą zostać spełnione tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k. - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. - z braku dostatecznych danych uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa

2. naruszenia miru domowego w okresie od grudnia 2008 r. do 11 września 2009 r. poprzez wielokrotne wtargnięcie na teren posesji przy ul. (...) w B. bez zgody właścicielki P. G. oraz jej pełnomocnika M. G., tj. o czyn z art. 193 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kp.k. - z uwagi na to, iż czyn nic zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego

3. uszkodzenia ciała M. G. dokonanego w dniu 15 stycznia 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B. w ten sposób, iż pokrzywdzony został dwukrotnie uderzony pięścią w brzuch tj. o czyn z art. 157 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 7 kp.k. - z uwagi na to, iż postępowanie co do tego czynu zostało prawomocnie zakończone

4. gróźb karalnych kierowanych pod adresem M. G. w dniu 15 stycznia 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., które wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, iż mogą zostać spełnione tj. o czyn z art. 190 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 7 kp.k. z uwagi na to, iż postępowanie co do tego czynu zostało prawomocnie zakończone

5. uszkodzenia żywoplotu w okresie od grudnia 2008r do marca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B. poprzez spowodowanie jego uschnięcia, w wyniku czego powstały straty w kwocie około 300 zł na szkodę P. G., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 kpk - z braku dostatecznych danych uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa

6. zabicia sześciu kurczaków w okresie od 16 czerwca 2009 r. do 17 czerwca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., wskutek czego powstały straty w kwocie 300 zł na szkodę P. G., tj. o czyn z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 kpk - z braku dostatecznych danych uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa

7. gróźb karalnych kierowanych pod adresem M. G. w dniu 20 czerwca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., które wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, iż mogą zostać spełnione, tj. o czyn z art. 190 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

8. uszkodzenia drewnianej wiaty na terenie posesji przy ul. (...) w B. w dniu 27 czerwca 2009 r. poprzez wyrwanie trzech desek, wskutek czego powstały straty w kwocie 300 zł na szkodę P. G., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk – na zasadzie art. 322 § 1 kpk - z powodu nie wykrycia sprawcy;

9. podżegania M. B. do uszkodzenia ciała M. G. w dniu 27 lipca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., tj. o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 157 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego.

Wyrokiem nakazowym z dnia 30 listopada 2009 r., w sprawie XIV W 5702/09, Sąd Rejonowy Sąd Grodzki w B. uznał obwinionego A. B. za winnego tego, że w dniu 27 lipca 2009 r. około godziny 22.00 w miejscowości B. przy ul. (...), dokonał uszkodzenia trzech pustaków, w ten sposób, że brał je w ręce i rzucał nimi, powodując straty w wysokości 26 zł na szkodę P. G., tj. popełnienia czynu z art. 124 k.w. i wymierzył mu karę grzywny w kwocie 300 zł grzywny.

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2009 r., w sprawie 3 Ds. 2077/09, Komenda Miejska Policji w B. umorzyła dochodzenie w sprawie:

1. poświadczenia nieprawdy przy sporządzaniu aktu notarialnego Repertorium A (...) w dniu 5 grudnia 2008r w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) w B., tj. o czyn z art. 271 § 1 kk – na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

2. uszkodzenia furtki w dniu 25 czerwca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B. poprzez pogięcie słupków i mocowania zamka oraz spowodowanie odprysków farby, wskutek czego powstały straty w kwocie 300 zł na szkodę P. G., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

3. uszkodzenia drewnianej wiaty w dniu 29 czerwca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B. poprzez wyrwanie trzech desek, wskutek czego powstały straty w kwocie 300 zł na szkodę P. G., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - uwagi na to, że czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

4. gróźb karalnych kierowanych pod adresem M. G. w dniu 20 lipca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., które wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, iż mogą zostać spełnione, tj. o czyn z art. 190 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

5. naruszenia miru domowego w dniu 24 lipca 2009 r. poprzez usiłowanie wtargnięcia do mieszkania przy ul. (...) w B. bez zgody właścicielki P. G. oraz jej pełnomocnika M. G., tj. o czyn z art. 193 kk – na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

6. gróźb karalnych kierowanych pod adresem M. G. w dniu 24 lipca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., które wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, iż mogą zostać spełnione, tj. o czyn z art. 190 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego;

7. gróźb karalnych kierowanych pod adresem M. G. w dniu 27 lipca 2009 r. na terenie posesji przy ul. (...) w B., które wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, iż mogą zostać spełnione tj. o czyn z art. 190 § 1 kk - na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - z uwagi na to, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego.

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2010 r. KMP w B. umorzyła dochodzenie w sprawie kierowania w okresie od 15 grudnia 2008 r. do 27 lipca 2009 r. w B. przy ul. (...) gróźb karalnych wobec M. G., których spełnienia pokrzywdzony obawiał się, tj. o czyn z art. 190 § 1 kk na zasadzie art. 17 § 1 pkt. 7 kpk z uwagi na fakt, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie złożonych do akt kopii dokumentów. Sąd wskazał, że zeznania powoda potwierdziły okoliczności ustalone na podstawie złożonych do akt dokumentów i w tym zakresie Sąd uznał je za wiarygodne. Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom powoda w części dotyczącej umieszczenia go w przeludnionej celi dla palących, bowiem dołączone do akt sprawy dokumenty z Aresztu Śledczego w B. nie potwierdziły tych okoliczności. W ocenie Sądu powód w swoich zeznaniach przedstawił subiektywne odczucia dotyczące nadużyć ze strony funkcjonariuszy publicznych, które nie znalazły odzwierciedlenia w pozostałym zebranym w sprawie materiale dowodowym, dlatego Sąd Okręgowy nie dał wiary tym zeznaniom w części dotyczącej nieprawidłowości prowadzonych postępowań.

Sąd Okręgowy uznał za chybiony podniesiony przez pozwanego zarzut częściowego przedawnienia roszczeń powoda i na tle art. 442 § 1 k.c. wskazał, że Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 28 października 2008 roku w sprawie IV Waz 128/08 utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego Sądu Grodzkiego w B. i zdaniem Sądu to w tej dacie mogły nastąpić ewentualne ujemne skutki działań funkcjonariuszy publicznych, a to oznacza, że w chwili wniesienia pozwu, tj. 18 maja 2011 roku nie upłynął trzyletni termin przedawnienia określony cytowanym wyżej przepisem. Pozostałe zdarzenia, na których M. G. oparł powództwo miały miejsce później, zatem również w stosunku do nich zarzut przedawnienia jest bezzasadny.

W dalszej mierze Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że dokonanie przez Sąd ustaleń w niniejszej sprawie nie dało podstaw do stwierdzenia, iż powodowi przysługuje ochrona z art. 23 k.c. i 24 k.c. Nie ma bowiem podstaw do stwierdzenia, że doszło do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda. Przechodząc do zgłoszonych przez powoda roszczeń Sąd Okręgowy uznał, że powód nie wykazał, aby Minister (...) i Prokurator (...) dopuścili się naruszenia dóbr osobistych powoda poprzez opisane wcześniej działania. Powód, poza twierdzeniami, nie przedstawił bowiem żadnych dowodów wskazujących na to, aby zwracał się do Ministra (...) i Prokuratora (...) z prośbą o pomoc, a po drugie, aby ewentualne działania tych organów były bezprawne i naruszały dobra osobiste powoda. Sąd Okręgowy za bezzasadne uznał również żądanie usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda przez Rzecznika Praw Obywatelskich, wskazując na brzmienie regulacji zawartej art. 111 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, który stanowi, że kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wskazanych w art. 104§1 lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia; kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Sąd Okręgowy podniósł przy tym, że ocena potrzeby skorzystania z owego uprawnienia stanowi wyłączną domenę Rzecznika Praw Obywatelskich, który jest samodzielnym organem konstytucyjnym, organem ochrony prawa niezależnym od pozostałych organów państwa, które nie dysponują wobec Rzecznika żadnymi kompetencjami pozwalającymi na kierowanie jego działalnością, czy egzekwowanie jego odpowiedzialności. Specyficzna pozycja ustrojowa Rzecznika Praw Obywatelskich - jego samodzielność, odrębność i niezależność od pozostałych organów państwa, zdaniem Sądu Okręgowego, wyklucza by o celowości podejmowania inicjatywy wniesienia skargi kasacyjnej w konkretnych sprawach przez Rzecznika Praw Obywatelskich rozstrzygał sąd powszechny. Podjęcie lub niepodjęcie konkretnej sprawy, a także sposób jej podjęcia, jest wynikiem woli Rzecznika, której swoboda wyrażenia mieści się w zasadzie niezawisłości. W odniesieniu do roszczeń skierowanych w stosunku do Skarbu Państwa-Prokuratora Okręgowego w B. i Skarbu

Państwa - Prokuratora Rejonowego w B. Sąd Okręgowy również uznał, że są one bezzasadne. Sąd Okręgowy ocenił, że zarzuty powoda względem Prokuratora Rejonowego i Okręgowego w B. są ogólnikowe, nie odnoszące się do żadnych konkretnych uchybień, wskazując, że powód wywodzi odpowiedzialność Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prokuratora Rejonowego i Prokuratora Okręgowego w B. z samego faktu prowadzenia przeciwko powodowi postępowania w sprawie o wykroczenie, przy jednoczesnej odmowie wszczęcia postępowania na skutek złożonego przez powoda zawiadomienia. Sąd Okręgowy podniósł, że organy ścigania nie działają w sposób dowolny, lecz opierają się o przepisy ustaw, w szczególności kodeksu postępowania karnego. Powód nie wykazał, aby decyzja Prokuratora była sprzeczna z przepisami ustawy, a tym samym bezprawna, dlatego również w tym zakresie roszczenie powoda jest bezzasadne. Na gruncie żądania usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda przez Prezesa Sądu Rejonowego w B. i Prezesa Sądu Okręgowego w B., reprezentujących Skarb Państwa, którym zarzucał pozbawienie prawa do sądu i rzetelnego postępowania sądowego, prowadzonego bez zbędnej zwłoki, prawa do skutecznego środka zaskarżenia oraz prawa do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia, a także nieodczytanie wniosku o ukaranie, Sąd Okręgowy wskazał natomiast, że z dołączonego do akt sprawy odpisu akt sprawy XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B. wynika, iż na rozprawie w dniu 20 maja 2008 roku M. G. uniemożliwił oskarżycielowi odczytanie wniosku o ukaranie, przerywając mu, składając wniosek o wyłączenie sędziego, zarzucając Sądowi nierozpoznanie wniosku o wyłączenie protokolanta i sprostowanie protokołu rozprawy, a także ubliżając Sądowi, za co został ukarany karą grzywny, a także został wydalony z Sali rozpraw z powodu zakłócania przebiegu rozprawy. Powyższe postępowanie zostało zakończone wydaniem wyroku z dnia 27 maja 2008 roku, a rozstrzygnięcie to zostało poddane kontroli instancyjnej, w wyniku której wyrokiem z dnia 28 października 2008 roku w sprawie IV Waz 128/08 Sąd Okręgowy w B. utrzymał w mocy powyższy wyrok Sądu Rejonowego Sądu Grodzkiego w B.. Jak wskazał Sąd Okręgowy, subiektywne odczucia powoda o błędach proceduralnych i nieprawidłowym wyroku nie stanowią podstawy do uznania roszczeń powoda za uzasadnione. Oczywiście jest, że prowadzenie postępowania o wykroczenie wiąże się dla obwinionego z niedogodnościami, wynikającymi chociażby z wpisem do kartoteki karnej czy koniecznością wykonania orzeczonej kary, jednakże nie stanowią one bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powoda. W dalszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, że pomimo wielokrotnego kwestionowania przez powoda prawidłowości czynności dokonywanych w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w B. i Sądem Okręgowym w B., organy wymiaru sprawiedliwości ani Rzecznik Praw Obywatelskich nie dopatrzyli się naruszenia przepisów postępowania czy działania na szkodę powoda. Sąd Okręgowy uznał także, że z treści dokumentów zawartych w aktach sprawy XIV W 2738/07 nie można wysnuć wniosku o prowadzeniu postępowania przeciwko obwinionemu M. G. w sposób odbiegający od przyjętych standardów. Odnosząc się do zarzutu powoda dotyczącego ujawnienia przez SSR Małgorzatę Grzelską danych osobowych powoda na antenie telewizji (...), Sąd Okręgowy zauważył, że powód sam chętnie brał udział w programach telewizyjnych, w których ujawniał nie tylko szczegóły prowadzonego przeciwko niemu postępowania, ale również swój wizerunek, dlatego, w ocenie Sądu, ewentualny komentarz rzecznika Sądu Rejonowego w B. dotyczący nieprawomocnego wyroku, nie mógł naruszać dóbr osobistych powoda, który sam dążył do tego, aby nadać sprawie rozgłos. Sąd Okręgowy stwierdził, że także działania Komendanta Miejskiego Policji w B. nie naruszały dóbr osobistych powoda, wskazując, iż obawa, że czynność przeszukania może zostać przeprowadzona nie stanowi naruszenia dóbr osobistych w postaci poczucia bezpieczeństwa, bowiem nieprzestrzeganie porządku prawnego i w konsekwencji bycie stroną postępowania w sprawie o wykroczenie niesie za sobą możliwość przeprowadzania czynności procesowych przewidzianych prawem. W odniesieniu do zarzutu dyskryminacji powoda, Sąd Okręgowy zauważył z kolei, że Komenda Miejska Policji w B. prowadziła liczne postępowania wywołane zawiadomieniem powoda M. G., a zatem wskazywanie na dyskryminację powoda przez tę jednostkę jest całkowicie nieuzasadnione. Na gruncie zarzutu doprowadzenia do przewlekłości postępowania Sąd Okręgowy wskazał, że czynności w sprawie XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B. były podejmowane w odstępach czasu, które były usprawiedliwione rodzajem tych czynności. Jednocześnie powód nie wskazał żadnych konkretnych działań bądź zaniechań przy rozpoznawaniu przez Sądy powyższej sprawy, a uzasadnienie tak sformułowanego roszczenia nie może się sprowadzać do zakwestionowania przez stronę ogólnego czasu trwania procesu, ale winno polegać na wskazaniu konkretnych czynności procesowych których sąd nie podjął lub dokonał wadliwie. Ponadto Sąd Okręgowy zauważył, że ocena zgłoszonego w niniejszej sprawie roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie, w sytuacji braku prejudykatu, opiera się na ocenie terminowości i prawidłowości czynności podjętych przez sądy w powyższym postępowaniu, z uwzględnieniem charakteru sprawy, stopnia jej zawilości, a także zachowania stron, a w szczególności strony,

która zarzuciła przewlekłość, jednak przy wskazaniu przez stronę powodową, w którym miejscu postępowania doszło do uchybienia przez sąd orzekający terminowości podjętych czynności sądowych. Odnosząc się z kolei do żądania usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda przez Skarb Państwa - Dyrektora Aresztu Śledczego w B. Sąd Okręgowy podniósł, że powód nie udowodnił by przebywał w przeludnionych celach dla palących, zaś z protokołu rozmowy wstępnej, przeprowadzonej w dniu 18 września 2009 roku wynika, że powód nie zgłaszał problemów związanych z rozmieszczeniem. W konsekwencji Sąd Okręgowy oddalił powództwo zarówno w części dotyczącej przeproszenia powoda, jak i w części dotyczącej zapłaty odszkodowania i zadośćuczynienia, orzekając jak w pkt 2 wyroku. Sąd Okręgowy odrzucił natomiast pozew w zakresie żądania nakazania pozwanemu Skarbowi Państwa-Prokuratorowi Okręgowemu w B., Prokuratorowi Rejonowemu w B., Prezesowi Sądu Okręgowego w B., Prezesowi Sądu Rejonowego w B., Komendantowi Komendy Miejskiej Policji w B. wykreślenia powoda z wszelkich kartotek zawierających wykaz osób skazanych, wobec niedopuszczalności drogi sądowej w niniejszej sprawie na podstawie art. 199§1 pkt. 1 k.p.c. O wynagrodzeniu za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie §6 pkt 6 oraz §2 ust.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Natomiast o kosztach procesu w pkt IV i V wyroku Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążając nimi powoda, a nieuiszczone koszty sądowe przejmując na rachunek Skarbu Państwa, uwzględniając trudną sytuację materialną powoda, który nie pracuje, na co dzień opiekuje się matką i pozostaje na jej utrzymaniu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód, zaskarżając przedmiotowy wyrok w części odrzucającej pozew tj. w zakresie punktu I wyroku oraz w części oddalającej powództwo, tj. w zakresie punktu II wyroku. Orzeczeniu Sądu Okręgowego zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 217 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c., poprzez oddalenie wniosków dowodowych złożonych przez powoda o przesłuchanie 12 świadków, o zwrócenie się do Telewizji (...) o udostępnienie nagrań, o zobowiązanie pozwanego do złożenia do akt przedmiotowej sprawy dokumentów będących w jego posiadaniu, co doprowadziło do błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia;
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i przyjęcie, że pozwani w zakresie podejmowanych przez siebie czynności działali w granicach prawa oraz że w odniesieniu do pozwanych Skarbu Państwa-Prokuratury Okręgowej w B. i Prokuratury Rejonowej w B. powód jedynie ogólnikowo sprecyzował swoje zarzuty;
3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że powód nie udowodnił, że zwracał się do Ministerstwa (...) z prośbą o pomoc, podczas gdy z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wynika okoliczność przeciwna;
4. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i przyjęcie, że ujawnienie danych osobowych powoda w kontekście skazania go nieprawomocnym wyrokiem przez SSR M. G. było usprawiedliwione faktem, iż powód sam występował w programach telewizyjnych;
5. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i przyjęcie, że oświadczenie Skarbu Państwa-Komendanta Komendy Miejskiej Policji w B. w prasie, iż rozważa dokonanie przeszukania w mieszkaniu powoda jest usprawiedliwione trwającym postępowaniem przygotowawczym;
6. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328§2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o odrzuceniu pozwu w sposób nie odpowiadający wymogom w/w przepisu;
7. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na pominięciu materiału dowodowego potwierdzającego twierdzenia powoda.

Wskazując na powyższe zarzuty, pełnomocnik powoda wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie - uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie. Ponadto pełnomocnik powoda wniósł o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (obecnie Rzeczypospolitej Polskiej) kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest nieuzasadniona, a zaskarżony wyrok należy uznać za trafny. Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za własne zarówno ustalenia faktyczne, jak i prawne poczynione przez Sąd Okręgowy, uznając, że ustalenia te znajdują oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233§1 k.p.c. Trafny był jedynie zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, sprowadzającego się do przyjęcia przez Sąd I instancji, iż powód nie występował do Ministra (...) z prośbą o wniesienie kasacji od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B.. Dokumenty znajdujące się na k.591 i 600 akt sprawy wykazują bowiem, iż Ministerstwo (...) – Prokuratura Krajowa zwracało się o akta sprawy XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B., a następnie odesłało je, informując o cyt. „odmownym załatwieniu podania o wniesienie kasacji”. W tym zakresie Sąd Apelacyjny skorygował ustalenia faktyczne Sądu I instancji. Niemniej uchybienie to nie może prowadzić do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Podstawowym zarzutem apelacji było dokonanie przez Sąd I instancji nieprawidłowej, dowolnej oceny materiału dowodowego, mającej polegać na dokonaniu ustaleń sprzecznych z materiałem dowodowym. Sąd Apelacyjny przypomina, iż do naruszenia art. 233§1 kpc może dojść wówczas, gdy zostanie wykazane uchybienie podstawowym kryteriom oceny dowodów, tj. zasadom doświadczenia życiowego i innym źródłom wiedzy, regułom poprawności logicznej, właściwemu kojarzeniu faktów, prawdopodobieństwu przedstawionej wersji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2005 roku III CK 314/05). Przepis art. 233§1 kpc reguluje jedynie kwestię oceny wiarygodności i wartości dowodowej przeprowadzonych w sprawie dowodów, nie zaś poczynionych ustaleń faktycznych czy wyprowadzonych z materiału dowodowego wniosków. Apelacja powoda koncentruje się zaś na wykazywaniu nieprawidłowości Sądu I instancji w ustalaniu stanu faktycznego, w szczególności poprzez pominięcie określonych dokumentów znajdujących się w aktach, mających uzasadniać, zdaniem skarżącego, wnioski przeciwne do wysnutych przez Sąd. Tymczasem błąd sądu polegający na zaniechaniu wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału czy też pominięciu przy wyrokowaniu pewnych ustalonych faktów nie stanowi o naruszeniu art. 233§1 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2003 roku II CK 293/02).

Nie są słuszne zarzuty dotyczące naruszenia art. 217§2 kpc poprzez oddalenie przez Sąd I instancji wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków (k.113). Zważywszy, iż przebieg kwestionowanego przez powoda postępowania w sprawie o wykroczenie oraz wykonania kary aresztu został ustalony przez Sąd w oparciu o uwierzytelnione kopie dokumentów z akt postępowania, prowadzenie w/w dowodów było zbędne, jako że okoliczności te zostały dostatecznie wyjaśnione materiałami źródłowymi.

Analizując podstawę prawną zaskarżonego rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny nie dostrzegł błędów Sądu I instancji w stosowaniu prawa. M. G. domagał się od pozwanego Skarbu Państwa majątkowej i niemajątkowej ochrony swoich dóbr osobistych oraz odszkodowania stanowiącego równowartość wydatków poniesionych przez powoda w toku postępowania w sprawie XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B.. Podstawą prawną żądań powoda były więc przepisy art. 23 kc, art. 24 kc i art. 448 kc oraz art. 417 kc i art. 417¹§2 kc, przewidujące jako przesłankę odpowiedzialności bezprawność czy niezgodność z prawem.

Analiza treści żądanych przez powoda przeprosin prowadzi do wniosku, iż naruszenia swoich dóbr osobistych powód upatrywał głównie w naruszeniu przysługującego mu prawa do sądu. W orzecznictwie jednolicie wskazuje się zaś, że prawo do sądu, w tym prawo do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki nie stanowi dobra osobistego. Stanowisko to zajęł Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 5 czerwca 2013 roku I ACa 1565/12 i wyroku z dnia 29 stycznia 2014 roku I ACa 1257/13, czy Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 30 grudnia 2013 roku I ACa 630/13. Pogląd ten wyraził również Sąd Najwyższy, stwierdzając że katalog dóbr osobistych, wymienionych w art. 23 k.c., pozostających pod ochroną prawa cywilnego jest otwarty i wraz ze zmianami stosunków społecznych mogą pojawiać się i znikać pewne dobra, jednak nie oznacza to, że należy do niego zaliczyć prawo do sądu (wyrok z dnia 6 maja 2010 roku II CSK 640/09). Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę pogląd ten popiera.

Trafne było ustalenie Sądu Okręgowego, iż powód nie udowodnił naruszenia swoich dóbr osobistych mających być następstwem ujawnienia w wywiadzie telewizyjnym przez rzecznika Sądu Rejonowego w B. danych osobowych powoda i informacji o nieprawomocnym ukaraniu powoda za wykroczenie oraz ujawnienia przez Komendanta Komendy Miejskiej Policji w B. w wywiadzie prasowym zamiaru dokonania przeszukania w mieszkaniu zajmowanym przez powoda. Mimo kilkuletniego okresu trwania postępowania powód, wbrew regule art. 6 kc i art. 232 kpc, zaniechał bowiem sprecyzowania kiedy i w jakim programie emitowanym przez Telewizję (...) sporna audycja miała być emitowana ani kiedy i w jakim artykule w (...) miał ukazać się artykuł dotyczący jego osoby, a także przedłożenia do akt sprawy kwestionowanego przez siebie nagrania i artykułu prasowego. Wniosek o zwrócenie się przez sąd do Telewizji (...) sp. z o.o. o nadesłanie nagrania audycji został zgłoszony na bardzo późnym etapie postępowania, w piśmie procesowym z dnia 29 lipca 2015 roku, przy czym nadal nie zawierał w/w informacji koniecznych do skonkretyzowania audycji. Wniosek ten był niemożliwy do zrealizowania także z tego powodu, iż nadawca jest zobowiązany do utrwalania audycji, reklam lub innych przekazów na odpowiednich nośnikach i ich przekazywania przez okres 28 od dnia rozpowszechnienia (art. 20 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji), a jak należy domniemywać z treści pism procesowych powoda audycja miała zostać wyemitowana w 2008 roku. Podobnie, prawidłowe jest stwierdzenie Sądu I Instancji, że powód nie udowodnił by do naruszenia jego dóbr osobistych doszło poprzez niewłaściwe traktowanie w czasie wykonywania kary aresztu, rozmieszczenie w przeludnionej celi czy nienależyte warunki w celi. Twierdzenia powoda o odbywaniu kary aresztu w warunkach przeludnienia pozostawały w sprzeczności z dokumentacją Aresztu Śledczego w B., a powód zaniechał udowodnienia w jakich warunkach bytowych i sanitarnych odbywał karę aresztu. Formułowany bezpośrednio przez powoda zarzut cyt. „przemilczenia” przez Sąd I instancji bezprawnego przetrzymywania powoda w areszcie o jeden dzień dłużej niż wynikało to z orzeczenia (k.956) uznać zaś należy za niezrozumiałą. Sąd Apelacyjny zauważa, iż postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 marca 2009 roku zamieniono ukaranemu M. G. karę porządkową grzywny w kwocie 1000zł na karę pozbawienia wolności w wymiarze 4 dni (k.733) i karę tę wykonano w okresie od 17 do 21 września 2009 roku (k.815 i 816), a sposób obliczenia wykonania karty odpowiada dyspozycji §50 ust.5 i §52 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 roku w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności.

Sąd Apelacyjny podziela także pogląd Sądu I instancji, iż żadne z działań zarzucanych przez powoda reprezentantom Skarbu Państwa nie było działaniem bezprawnym. Działania polegające na inicjowaniu postępowania o wykroczenie, prowadzeniu tego postępowania, wydawania w toku postępowania rozstrzygnięć incydentalnych, w tym rozstrzygnięć porządkowych polegających na nałożeniu kary porządkowej i jej wykonaniu, wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, są działaniami, które odbywają się w granicach prawa. Subiektywne przekonanie powoda, że w toku omawianego postępowania doszło do szeregu nieprawidłowości, tak jeśli chodzi o merytoryczną treść rozstrzygnięcia wydanego w sprawie o wykroczenie, jak i o kwestie proceduralne (np. sposób sporządzenia uzasadnienia sądu II instancji), nie mogą prowadzić do przyjęcia poglądu, że są to działania bezprawne. Ewentualne uchybienia procesowe, w tym naruszenia praw procesowych stron postępowania podlegają kontroli instancyjnej, nie uzasadniają zaś zastosowania cywilnoprawnych środków ochrony dóbr osobistych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 grudnia 2011 roku I ACa 587/11 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2004 roku V CK 69/04). Sąd Apelacyjny zauważa, iż powód M. G. korzystał z możliwości zaskarżania rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu w sprawie XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B.. Sąd Apelacyjny zauważa, że nie znajduje

uzasadnienia w materiale dowodowym zarzut powoda dotyczący omyłki sekretarza sądowego Sądu Rejonowego w B. (tj. błędnej kwerendy rejestrów po wpłynięciu do sądu wniosku o ukaranie i sporządzeniu notatki służbowej stwierdzającej iż powód był już osobą karaną za wykroczenia) – omyłka ta została sprostowana i nie miała żadnego wpływu na treść rozstrzygnięć wydanych w sprawie XIV W 2738/07, jako że w uzasadnieniu wyroku stwierdzono iż M. G. był osobą niekaraną. Niezadowolenie powoda z treści rozstrzygnięć wydawanych w następstwie apelacji, zażaleń czy wniosków nie jest tożsame z przyjęciem, że doszło do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powoda. Postępowanie sądowe prowadzone przeciwko danej osobie w nieunikniony sposób generuje u tej osoby stres i inne niedogodności, czasami odczuwane jako naruszenie godności czy poczucie bycia niesprawiedliwie potraktowanym, jednakże nie stanowi to o bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych osób biorących udział w postępowaniu. Natomiast prawomocny wyrok wydany przez Sąd Rejonowy w B. w sprawie XIV W 2738/07 nie może być w postępowaniu cywilnym traktowany jako bezprawne naruszenie dóbr osobistych powoda, mimo iż powód uważa ów wyrok za niesłuszny, dopóki jego niezgodność z prawem nie zostanie stwierdzona w trybie wznowienia postępowania (art. 113 k.p.s.w. i art. 540 k.p.k.) lub w wyniku rozpoznania kasacji (art. 110 k.p.s.w.). Także działania Rzecznika Praw Obywatelskich i Ministra (...) – Prokuratora (...) polegające na odmowie wniesienia kasacji na korzyść M. G. w sprawie XIV W 2738/07 Sądu Rejonowego w B. zostały słusznie zakwalifikowane przez Sąd I instancji jako działania podejmowane w granicach ustawowych kompetencji owych podmiotów, a przez to pozbawione waloru bezprawności. Żaden przepis prawa nie nakłada na Rzecznika Praw Obywatelskich czy Ministra (...) – Prokuratora (...) obowiązku wywodzenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a ocena celowości wniesienia kasacji jest ich wyłączną prerogatywą.

Nie znajdowało uzasadnienia prawnego także żądanie zasądzenia na rzecz powoda kwoty 1600zł tytułem odszkodowania za bezprawne działania pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w B. i Prezesa Sądu Rejonowego w B. polegające na sposobie prowadzenia postępowania w sprawie XIV W 2738/07, w tym egzekucji kosztów sądowych i wykonaniu kary porządkowej. Pogląd o sprzeczności z prawem omawianych działań jest bowiem subiektywnym przekonaniem powoda. Dodatkowo, zgodnie z art. 417¹§2 k.c. konieczną przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez wydanie niezgodnego z prawem orzeczenia sądowego jest stwierdzenie tej niezgodności we właściwym postępowaniu, a stosownego prejudycjalnego orzeczenia powód nie przedstawił. Stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia może nastąpić generalnie w trybie wznowienia postępowania (art. 113 k.p.s.w. i art. 540 k.p.k.) lub w wyniku rozpoznania kasacji, która w ww. sprawach przysługuje od prawomocnego orzeczenia (art. 110 k.p.s.w.). W przedmiotowej sprawie niewątpliwie do wniesienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia nie doszło, a więc nie zaistniała przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa z art. 417¹§2 k.c.

Skoro zatem apelacja okazała się bezzasadna, a przy tym nie stwierdzono branej pod uwagę z urzędu nieważności postępowania, Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony powodowej na podstawie art. 385 kpc.

Uwzględniając sytuację majątkową powoda, będącą podstawą zwolnienia powoda od ponoszenia kosztów sądowych i odstąpienia przez Sąd I instancji od obciążania powoda kosztami procesu, na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda z urzędu orzeczono zgodnie z §8 pkt 6, §14 ust. 1 pkt 2 i ust.2 oraz §16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.